

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Plan

ÅFJORD KOMMUNE
Øvre Årnes 7
7170 ÅFJORD

Vår dato:	16.01.2020	Vår referanse:	201853550-8	Vår saksbehandler:
Deres dato:		Deres referanse:	9397/2019/141/8KJVI	Heidi Beate Flatås

Fylkeskommunens uttalelse til høring av planforslag - areal unntatt rettsvirkning, Lauøya - Kommuneplanens arealdel for 2019-2030. Åfjord kommune

Trøndelag fylkeskommune behandlet overnevnte sak i fylkesutvalgets møte 14.januar 2020.

Vedtak og saksframlegg er vedlagt.

Med vennlig hilsen

Vigdis Espnes Landheim
Seksjonsleder

Heidi Beate Flatås
Rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

Fylkeskommunens uttalelse til kommuneplanens arealdel Åfjord kommune - høring av areal unntatt rettsvirkning
Vedtak FU, 14012020, Sak 8/20, Fylkeskommunens uttalelse til kommuneplanens arealdel Åfjord kommune - høring av areal unntatt rettsvirkning

Kopimottakere:

FYLKESMANNEN I TRØNDELAGE

Postadresse: Fylkets hus
Postboks 2560
7735 Steinkjer

Bankkonto: 86017685300
IBAN: NO8486017685300
BIC/SWIFT: DABANO22

Telefon: 74 17 40 00
Epost: postmottak@trondelagfylke.no
Org.nr: 817 920 632

Trøndelag fylkeskommune
Seksjon Plan

Saksprotokoll

Fylkeskommunens uttalelse til kommuneplanens arealdel Åfjord kommune - høring av areal unntatt rettsvirkning

Arkivsak-dok. 201853550
Saksbehandler Heidi Beate Flatås

Saksgang	Møtedato	Saknr
Fylkesutvalget 2019-2023	14.01.2020	8/20

Fylkesutvalget 2019-2023 har behandlet saken i møte 14.01.2020 sak 8/20

Fylkesutvalget 2019-2023 sitt vedtak

1. Trøndelag har vedtatt å styrke sin posisjon som en viktig matregion i Norge. Allerede eksisterende lokaliteter bør ha mulighet for å gjøre endringer uten at det må søkes om dispensasjon for tiltak som vil være i strid med arealformålet.
Fylkeskommunen frarår derfor alternativ 2 slik det foreligger.
2. Trøndelag fylkeskommune anbefaler alternativ 1, som vil være i samsvar med Fylkesutvalgets vedtak 09.04.2019 i sak 76/19.

Behandling/forslag

Rakel S Trondal, SV på vegne av SV, MdG og V, alternativt forslag

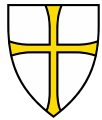
Da sjøområdet vest for Lauvøya er et viktig område for villaks og sjørørret, har viktige økosystemer og sårbare arter og Åfjorden er en nasjonal laksefjord vil fylkesutvalget anbefale alternativ 2 for arealet.

Votering

Fylkesrådmannens innstilling vs Trondals forslag	Fylkesrådmannens innstilling vedtatt med 12 mot 3 stemmer (MdG, SV og V)
--	--

Fylkesrådmannens innstilling:

1. Trøndelag har vedtatt å styrke sin posisjon som en viktig matregion i Norge. Allerede eksisterende lokaliteter bør ha mulighet for å gjøre endringer uten at det må søkes om dispensasjon for tiltak som vil være i strid med arealformålet.
Fylkeskommunen frarår derfor alternativ 2 slik det foreligger.
2. Trøndelag fylkeskommune anbefaler alternativ 1, som vil være i samsvar med Fylkesutvalgets vedtak 09.04.2019 i sak 76/19.

Arkivsak-dok. 201853550-6
Saksbehandler Heidi Beate Flatås

Saksgang
Fylkesutvalget 2019-2023

Møtedato
14.01.2020

Utvalgssaksnr
8/20

Fylkeskommunens uttalelse til kommuneplanens arealdel Åfjord kommune - høring av areal unntatt rettsvirkning

Fylkesrådmannens innstilling:

1. Trøndelag har vedtatt å styrke sin posisjon som en viktig matregion i Norge. Allerede eksisterende lokaliteter bør ha mulighet for å gjøre endringer uten at det må søkes om dispensasjon for tiltak som vil være i strid med arealformålet.
Fylkeskommunen frarår derfor alternativ 2 slik det foreligger.
2. Trøndelag fylkeskommune anbefaler alternativ 1, som vil være i samsvar med Fylkesutvalgets vedtak 09.04.2019 i sak 76/19.

Vedlegg

Nummererte vedlegg som følger saken:

1. Kommunens oversendelsesbrev datert 01.11.2019
2. Saksframlegg Åfjord kommune møtedato 14.10.2019
3. Fylkesmannens uttalelse/innsigelse datert 12.04.2019
4. Fylkesmannens uttalelse til område unntatt rettsvirkning datert 21.11.2019

Andre refererte dokumenter i saken:

[FU sak 76/19](#)

Sammendrag

Kommuneplanens arealdel for Åfjord var på høring våren 2019. Fylkesmannen fremmet innsigelse til et område for akvakultur. Dette området ble unntatt fra rettsvirkning. Åfjord kommune, ved det faste planutvalget sender nå dette område på ny høring. I høringen fremmes to alternativer, med og uten akvakultur.

Hvis akvakultur tas ut av formålet kan de lokalitetene som allerede er i området fortsatt drive. Derimot vil endringer i volum eller biomasse, samt mindre flyttinger innenfor området være i strid med arealformålet. Det samme gjelder naturligvis nyetableringer av akvakulturanlegg innenfor området.

Fylkesrådmannen foreslår at det tillates akvakulturanlegg i området.

Bakgrunn

Fylkesutvalget i Trøndelag behandlet forslag til kommuneplanens arealdel for Åfjord kommune i møte 9.april 2019, sak 76/19. Trøndelag fylkeskommune sluttet seg til hovedtrekkene i planforslaget og hadde ingen innsigelse til planen.

Fylkesmannen i Trøndelag fremmet flere innsigelser til planen, men de fleste ble løst gjennom dialog med kommunen. Det gjensto et uavklart sjøområde. Åfjord kommune vedtok arealplanen i juni 2019, men det uavklarte sjøområdet vest for Lauvøya, avgrenset av hovedfarledene og kommunegrensen mot Bjugn ble unntatt rettsvirkning.

Faktiske opplysninger

Det omstridte sjøområde sendes nå på ny høring med to alternative forslag til arealbruk. Høringsfristen er satt til 3.januar 2020. Fylkeskommunen har fått utsatt høringsfrist til etter første møte i Fylkesutvalget 14.januar 2020.

Alternativ 1 med muligheter for akvakultur, samsvarer med det opprinnelige forslaget som kommunen la ut på høring. Fylkesmannen fremmet innsigelse til dette ut fra hensyn til truede arter, bestander av laks og sjøørret og viktige økosystemer for område BV-1 vest for Lauvøya.

Alternativ 2 uten muligheter for ny eller endring av eksisterende havbruksnæring, innebærer at område gis arealformål NFFF-1. Dette betyr at arealet angis som et flerbruksområde for naturområde, friluftsområde, fiske og ferdsel med følgende bestemmelse:

«I disse områdene kan fortøyninger til akvakulturanlegg fra 20 meters dybde og dypere tillates så fremt en konkret vurdering i henhold til lovverk og andre

interesser og hensyn ikke tilsier noe annet. Andre tiltak i områdene skal undergis en streng vurdering.» Dette i tråd med Fylkesmannens innsigelse.

Alternativene er nærmere beskrevet i vedlegg 1 og 2 og i drøftingene under.

Fylkesrådmannens drøftinger

Fylkeskommunen og kommunene har et ansvar for å sikre tilstrekkelig areal til fiskeri- og havbruksnæringa, og avveie dette mot miljøhensyn og andre samfunnsinteresser. Det kan være kryssende interesser mellom marin næringssatsing og miljø/friluftsinnteresser for de kystnære sjøområdene i Trøndelag. Området er ikke registrert som et viktig friluftsområde, men det er opplyst i saken at området brukes av allmennheten til fritidsfiske, og utøvelse av friluftsliv.

Fylkeskommunen er tildelingsmyndighet for akvakulturtillatelser og har innsigelsesmyndighet på vegne av akvakulturinteressene ved revisjon av kommuneplaner.

Akvakulturnæringa har meget stor betydning langs kysten av Trøndelag og bidrar sterkt til sysselsetting og verdiskaping i regionen. Det er ønskelig at næringa kan utvikle seg ytterligere, det er derfor forventninger om at kommunene og fylkeskommunen sikrer tilstrekkelig areal til akvakultur og at dette avveies mot miljøhensyn og andre samfunnsinteresser.

Blå stjerne viser lokalisering av området – Åfjord sentrum øst i kartet.

Alternativ 1 – mulighet for akvakultur

Forslaget samsvarer med kommunens forslag som lå ute til høring i kommuneplanprosessen. Arealet, som omfattes av sjøarealet rundt øygruppen, mellom farledene, er her angitt som BV-1, se kartutsnitt nedenfor. BV-1 betyr bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone, og har følgende bestemmelse:

Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone uten begrensning i hvilke av de aktuelle formålene som kan tillates. I disse områdene kan akvakulturanlegg plasseres så fremt en konkret vurdering i henhold til lovverk og andre interesser og hensyn ikke tilsier noe annet.

Det er to matfisklokaliteter for laks og ørret i det aktuelle området:

Krabbholmen og Krabbholmen II, se kart under.

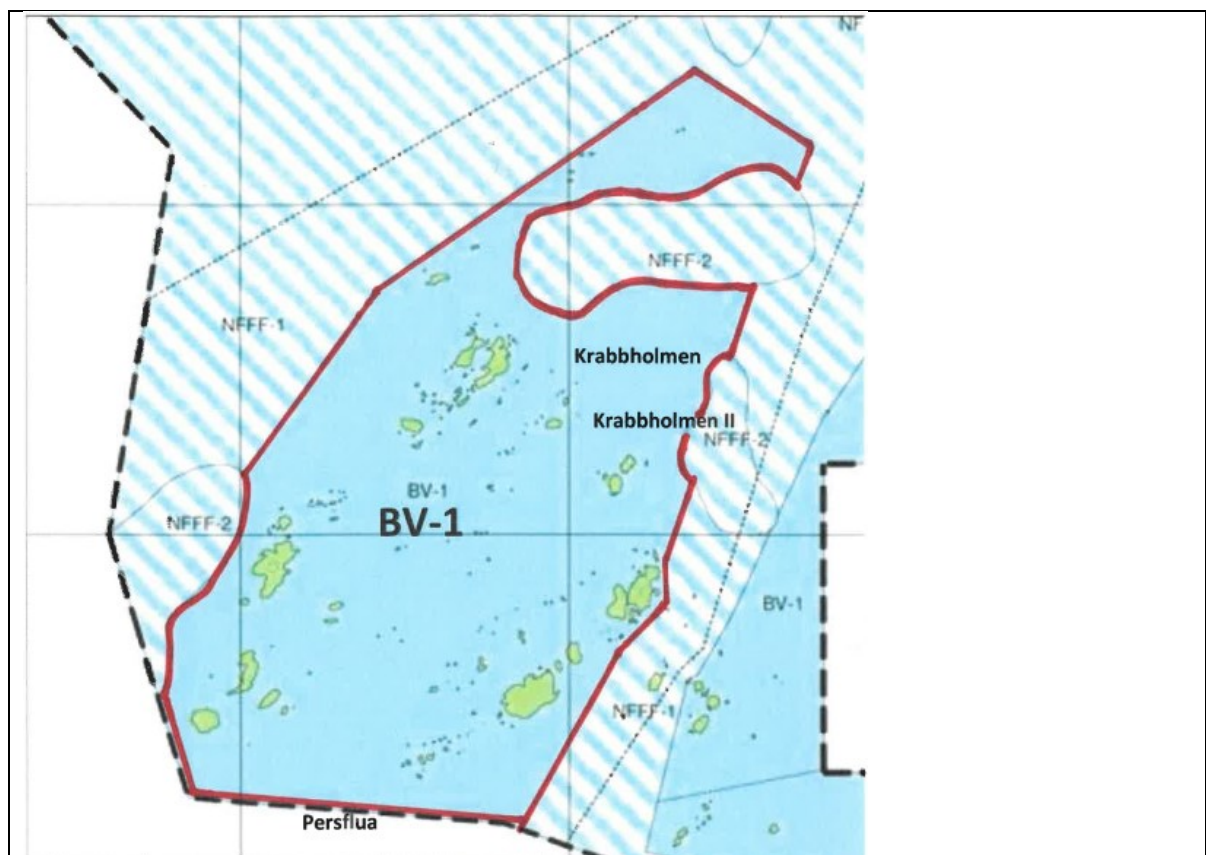
Krabbholmen ligger med både anlegg og flåte i arealet som nå er på høring.

Fortøyningene kommer delvis inn i et nærliggende NFFF 2-område. I dette området er verken etablering av anlegg eller endring av eksisterende anlegg og/eller fortøyninger tillatt.

I dette NFFF-2-området ligger fra før av Krabbholmen II, med unntak av anleggets vestlige deler og noen fortøyninger som ligger i området som er på høring. Dette anleggets muligheter for å gjøre endringer av arealet er derfor allerede veldig redusert.

Muligheten for nyetableringer i BV-1 området er allerede begrenset. Dette fordi det er et strengt regime både for nyetableringer og biomasseutvidelser av matfiskanlegg for laks, ørret og regnbueørret i området. Åfjorden er en nasjonal laksefjord. Nasjonale laksefjorder er områder med definerte, forskriftsfestede grenser der vernereglene setter begrensning på hvilke aktiviteter som kan tillates innenfor grensene. Det er ikke hjemmel for å la reglene som gjelder innenfor sonen få virkning utover de forskriftsfestede grensene.

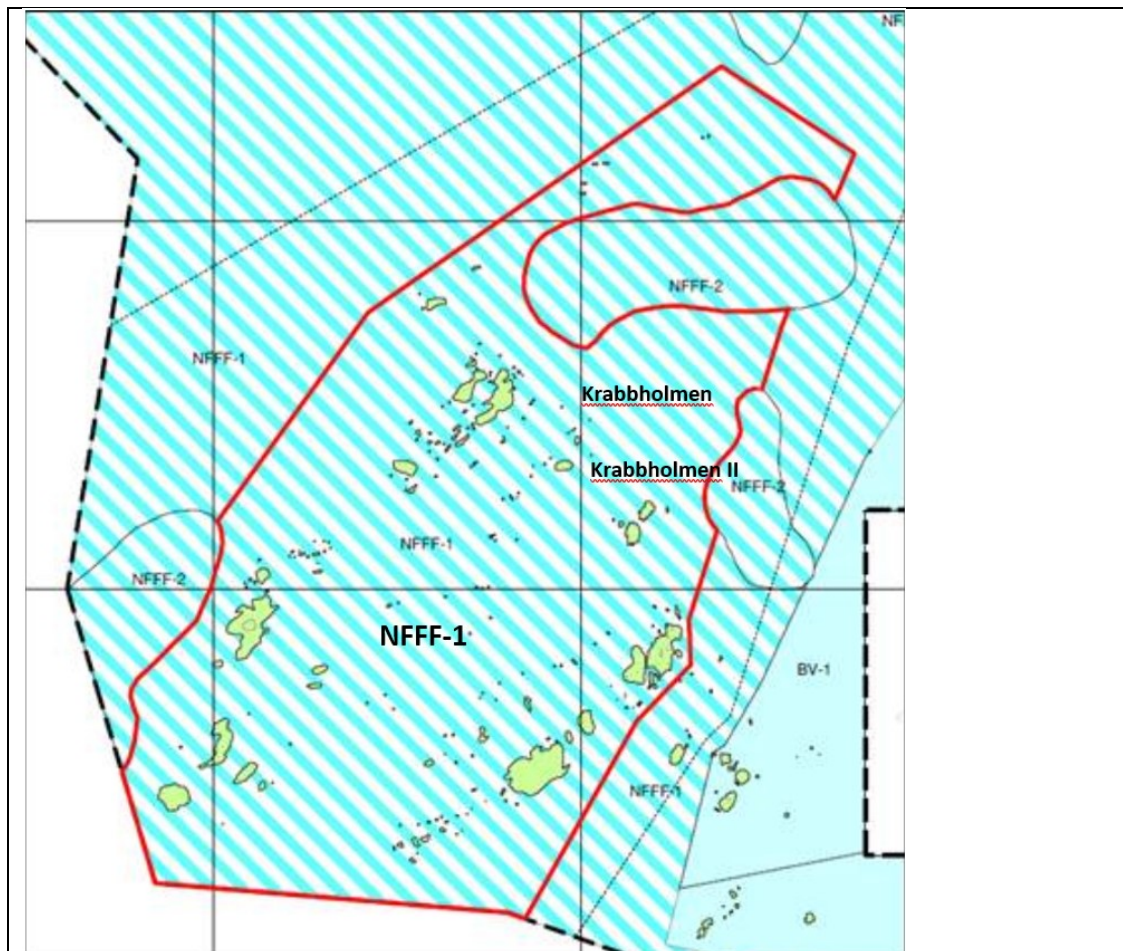
Fylkesrådmannen mener at allerede eksisterende matfisklokaliteter for laks og ørret bør ha muligheter for å gjøre endringer uten at det må søkes om dispensasjon, og slutter seg til alternativ 1.

Alternativ 1: Område BV-1 er avgrenset slik rød strek viser. Oppdrettslokalitetene Krabbholmen, Krabbholmen II og Persflua (v Bjugn grense) vises med omtrentlig plassering på kartet.

Alternativ 2 – ikke ny akvakultur

Det andre forslaget som nå er på høring endrer arealformålet til NFFF-1, se kartutsnitt nedenfor. NFFF-1 betyr flerbruksområde; naturområde, friluftsområde, fiske og ferdsel, med følgende bestemmelse: *I disse områdene kan fortøyninger til akvakulturanlegg fra 20 meters dybde og dypere tillates så fremt en konkret vurdering i henhold til lovverk og andre interesser og hensyn ikke tilsier noe annet. Andre tiltak i områdene skal undergis en streng vurdering.*

Alternativ-2: Skravuren viser alternativ 2, der området innenfor rød avgrensning blir et sammenhengende NFFF område med tilgrensende NFFF- 1 og 2 områder. Områdene har samme hovedformål, men litt ulik bestemmelse. I NFFF-2 tillates ikke akvakultur. I NFFF-1 tillates heller ikke akvakultur, men fortøyninger til akvakulturanlegg kan tillates fra 20 meters dybde og dypere.

Den delen av kommuneplanens arealdel som ble vedtatt av Åfjord kommune i juni 2019, har allerede gitt konsekvenser for arealutvidelsen på Krabbholmen. Deler av fortøyningene ligger i NFFF 2-område, og utvidelsen av to merder i selve anlegget vil kreve dispensasjon dersom arealet blir avsatt til NFFF-1.

Til førstegangs høring av planen bemerket fylkeskommunen at arealplanen ga inntrykk av å skulle gi en tydeligere og mer forutsigbar arealdisponering, i første rekke avklaringer i strandsonen og i sjøområdene. Fylkeskommunen bemerket spesielt at det var lagt opp til en mer presis og forutsigbar avgrensning av hvor

akvakultur kan tillates. Det var gitt bedre tilpassede bestemmelser til planen for å redusere behovet for dispensasjonsbehandling. Dette anså fylkeskommunen som positivt, selv om fylkeskommunen også kommenterte at en slik differensiering, sammen med NFFF 2-områdene, ville gå på bekostning av oppdrett av matfisk av laks og ørret. Arealplanen åpner totalt sett heller ikke opp for mange nye lokaliteter uansett art, og mulighetene for å gjøre arealmessige endringer for en del av de eksisterende anleggene er vanskelig gjort.

Kommunen har i vedtatt arealplan allerede tatt hensyn til smoltutvandringen fra Åfjorden, viktig tareskog og biologisk mangfold. Området utenfor Åfjorden er utvidet og stengt for matfisklokaliteter for oppdrett av laksefisk. Områdene rundt Hosenøyan og Gjæsinga er utvidet med hensyn til tareskog og biologisk mangfold.

Det foregår nå en utarbeiding av kystsoneplan for Namdalen. Dette er et interkommunalt plansamarbeid om sjøområdene fra Bjugn til Leka. Det kan være naturlig å vurdere sjøarealene på nytt i den prosessen.

Arealet som er på høring grenser til Bjugn, som slås sammen med Ørland kommune fra årsskiftet. Åfjord slås sammen med Roan fra 1.januar 2020. Bjugn har nylig rullert sin arealplan. I påvente av det arbeidet som foregår i kystsoneplan for Namdalen, begrenset rulleringen for sjøområdene i Bjugn seg til en gjennomgang av arealene avsatt til akvakultur, og kjente nye tillatelser som er gitt.

En ytterligere innskrenking av arealformål hvor akvakultur inngår, bør etter Fylkesrådmannens vurdering ikke gjøres før en ser sjøarealene i sammenheng med de andre kommunenes arealdisponeringer.

Akvakulturforvaltningen har lagt seg på en restriktiv linje når det gjelder biomasseutvidelser og ny-etableringer av matfiskanlegg for laks og ørret i området rett utenfor den nasjonale laksefjorden. Mattilsynet følger opp lusetall på lokaliteter under drift, og vil både ved tildeling av nye tillatelser og i driftsfasen vurdere om det skal gis tillatelse til nye lokaliteter og/eller utvidelse av biomasse.

Alternativ 2 vil heller ikke gi åpning for etableringer av anlegg for blåskjell, makroalger eller andre fiskearter.

Fylkesrådmannens oppsummering

Fylkesrådmannen mener at allerede eksisterende matfisklokaliteter for laks og ørret bør ha muligheter for å gjøre endringer uten at det må søkes om dispensasjon. Dette kan dreie seg om mindre anleggsendringer og justering av plassering, som da vil være i strid med arealformålet dersom alternativ 2 blir en realitet.

Fylkesrådmannen anbefaler å unngå en ytterligere innskrenking av arealformål hvor akvakultur inngår før en ser sjøarealene i sammenheng med de andre kommunenes arealdisponeringer. Det er naturlig å se dette i sammenheng med kommunesammenslåingene fra 1.januar 2020 og arbeidet med kystsoneplan for Namdalen.

Akvakulturforvaltningen har allerede en restriktiv praksis med å tildele nye lokaliteter eller biomasseutvidelser på eksisterende matfisklokaliteter for laks og ørret utenfor den nasjonale laksefjorden i Åfjord.

Fylkesrådmannen viser i den sammenheng til Fylkesutvalgets uttalelse og vedtak 09.april 2019 sak 76/19.

Fylkesrådmannen ser to mulige holdninger i saken

- A. Anbefale alternativ 1 og fraråde alternativ 2
- B. Anbefale alternativ 1 og fremme innsigelse til alternativ 2

Å anbefale alternativ 2 er uaktuelt ut fra Fylkeskommunens oppdrag med hensyn til vårt forvaltningsansvar for akvakulturinteresser i forbindelse med arealplanlegging i sjø. Vedtatte arealdel er allerede strammet inn for nyetableringer og mulighetene for å gjøre arealmessige endringer i eksisterende anlegg.

Fylkesrådmannen anbefaling

Trøndelag har vedtatt å styrke sin posisjon som en viktig matregion i Norge. Havbruksnæringen har potensiale for vekst både innen tradisjonelt matfiskoppdrett av laks og ørret, og for å utvikle akvakultur av andre arter som viktige bidragsytere i et grønt skifte. Som minimum betyr dette å sikre eksisterende virksomheter tilstrekkelige arealer som kan ivareta målet om en vekst tuftet på biologisk og økonomisk bærekraft.

Alternativ 1 vil være best til å sikre disse målsettingene.

Fylkesrådmannen anbefaler alternativ 1 og fraråder alternativ 2.